

Dosarul nr. 3r-116/24 (2-23058655-01-3r-23042024)

Prima instanță: Judecătoria Chișinău, sediul Rîșcani, judecător – I. Barbacaru

Instanța de apel: Curtea de Apel Chișinău, judecători – V. Sîrbu, V. Negru, A. Braga

DECIZIE

12 iunie 2024

mun. Chișinău

Curtea Supremă de Justiție

Completul de judecată, în componența:

Președinte, judecător

Judecători

Stela Procopciuc

Diana Stănilă

Ion Malanciuc

examinând recursul declarat de Gaureac Ghenadi,
în cauza de contencios administrativ înaintată de Gaureac Ghenadi împotriva
Casei Naționale de Asigurări Sociale cu privire la anularea actului administrativ și
obligarea emiterii actului administrativ,

împotriva încheierii din 27 martie 2024 a Curții de Apel Chișinău, prin care a
fost declarat inadmisibil apelul înaintat de Gaureac Ghenadi, prin intermediul
avocatului Kovali Vladimir, împotriva hotărârii din 29 noiembrie 2023 a
Judecătoriei Chișinău, sediul Rîșcani,

c o n s t a ț ă :

La 25 aprilie 2022, avocatul Kovali Vladimir, în interesele lui Gaureac Ghenadi, a depus cerere de chemare în judecată în contencios administrativ împotriva Casei Naționale de Asigurări Sociale, prin care a solicitat: a anula ca fiind ilegal răspunsul CTAS Criuleni cu nr.02-339 din 17.03.2023; a anula ca fiind ilegal răspunsul CNAS cu nr.G-694/23 din 07.04.2023; a obliga CNAS, să stabilească și să efectueze calcularea cuantumului pensiei lui Gaureac Ghenadi, cu achitarea pensiei neachitate, luându-se în considerare Confirmarea eliberată de către DP Chișinău cu nr. 1946 din 22.12.2023, începînd cu 01.03.1996, luând în considerare majorările și recalculările ce au avut loc în această perioadă de timp.

Prin hotărârea Judecătoriei Chișinău, sediul Rîșcani din 29 noiembrie 2023, s-a admis acțiunea de contencios administrativ înaintată de Gaureac Ghenadi împotriva Casei Naționale de Asigurări Sociale, cu privire la anularea actului administrativ și obligarea emiterii actului administrativ favorabil. S-a anulat integral Decizia Casei Teritoriale de Asigurări Sociale Criuleni nr. 02-339 din 17.03.2023, precum și Decizia Casei Naționale de Asigurări Sociale nr. G-694/23 din 07.04.2023 adoptată în procedura prealabilă. S-a obligat Casa Națională de Asigurări Sociale de a emite o decizie cu privire la stabilirea pensiei lui Gaureac Ghenadi, în baza calculului vechimii în muncă stabilit prin Confirmarea eliberată de către Direcția de

Poliție a mun. Chișinău nr. 1946 din 22.02.2023, începând cu data depunerii cererii de pensionare.

La 30 noiembrie 2023, avocatul Kovali Vladimir, în interesele lui Gaureac Ghenadi, a depus apel nemotivat împotriva hotărârii menționate.

Prin încheierea din 27 martie 2024 a Curții de Apel Chișinău, a fost declarat inadmisibil apelul înaintat de Gaureac Ghenadi, prin intermediul avocatului Kovali Vladimir, împotriva hotărârii din 29 noiembrie 2023 a Judecătoriei Chișinău, sediul Rîșcani, deoarece apelantul nu a prezentat motivarea apelului în temeiul art. 232 alin. (2) din Codul administrativ.

La 10 aprilie 2024, Gaureac Ghenadi a declarat recurs împotriva încheierii din 27 martie 2024 a Curții de Apel Chișinău (f.d. 56-58).

În motivarea recursului, recurentul a susținut că nu i-a fost comunicată hotărârea motivată a primei instanțe. Totodată, a indicat, printre altele, că „nu poate fi pedepsit din motivul că a reziliat contractul de asistență juridică”.

Astfel, recurentul a solicitat admiterea cererii de recurs, casarea încheierii instanței de apel, cu restituirea cauzei în instanța de apel la etapa examinării admisibilității apelului.

Studiind materialele dosarului, în raport cu temeiurile invocate în cererea de recurs și prevederile legale, completul de judecată al Curții Supreme de Justiție consideră că recursul declarat de Gaureac Ghenadi este neîntemeiat și necesită a fi respins din următoarele considerente.

Conform art. 241 alin. (1) din Codul administrativ, încheierile primei instanțe și ale instanței de apel pot fi contestate cu recurs, separat de hotărâre, în cazurile prevăzute de prezentul cod și de alte legi.

Conform art. 242 din Codul administrativ, recursul împotriva încheierii judecătorești se depune motivat la instanța de judecată care a emis încheierea contestată în termen de 15 zile de la notificarea încheierii judecătorești, dacă legea nu stabilește un termen mai mic. Instanța de judecată care a emis încheierea contestată transmite neîntârziat recursul împotriva încheierii judecătorești împreună cu dosarul judiciar instanței competente să soluționeze recursul.

Curtea de Apel Chișinău a pronunțat încheierea contestată la 27 martie 2024, aceasta fiind notificată avocatului recurentului prin poșta electronică la 29 martie 2024 (f.d. 53).

Astfel, recursul declarat de Gaureac Ghenadi la 10 aprilie 2024, este în termen (f.d. 56-58).

La 23 aprilie 2024, Curtea Supremă de Justiție a expediat în adresa participanților la proces copia recursului (f.d. 62), însă aceștia nu au făcut uz de dreptul lor de a se expune printr-o referință.

Conform art. 243 alin. (1) lit. b) din Codul administrativ, examinând recursul împotriva încheierii judecătorești, instanța adoptă una dintre următoarele decizii: respinge recursul.

În conformitate cu art. 243 alin. (2) din Codul administrativ, instanța competentă soluționează recursul împotriva încheierilor judecătorești fără ședință de judecată.

Completul de judecată reține că în prezenta speță obiectul de examinare în ordine de recurs vizează legalitatea și temeinicia încheierii din 27 martie 2024 a Curții de Apel Chișinău, prin care a fost declarat inadmisibil apelul înaintat de

Gaureac Ghenadi, prin intermediul avocatului Kovali Vladimir, împotriva hotărârii din 29 noiembrie 2023 a Judecătoriei Chișinău, sediul Rîșcani, deoarece apelantul nu a prezentat motivarea apelului în temeiul art. 232 alin. (2) din Codul administrativ.

Conform art. 236 alin. (1) și (2) lit. e) din Codul administrativ, instanța de apel examinează din oficiu admisibilitatea apelului. Dacă este inadmisibil, apelul se declară ca atare printr-o încheiere susceptibilă de recurs. Apelul se declară inadmisibil în special când motivarea apelului nu a fost depusă sau a fost depusă după expirarea termenului prevăzut la art. 232 alin. (2).

Conform art. 232 alin. (2) din Codul administrativ, motivarea apelului se prezintă la instanța de apel în termen de 30 de zile de la data notificării hotărârii motivate. Dacă se depune împreună cu apelul, motivarea apelului se depune la instanța de judecată care a emis hotărârea contestată.

Actele cauzei denotă că, dispozitivul hotărârii Judecătoriei Chișinău, sediul Rîșcani, a fost pronunțat la 29 noiembrie 2023 în ședința publică (f.d. 25), copia dispozitivului fiindu-i comunicată avocatului recurentului prin poșta electronică în aceeași zi (f.d. 26).

La 30 noiembrie 2023, cu respectarea art. 232 alin. (1) din Codul administrativ, Gaureac Ghenadi, prin intermediul avocatului Kovali Vladimir, a înregistrat apelul nemotivat împotriva hotărârii instanței de fond, solicitând casarea parțială a hotărârii primei instanțe, *rezervându-și dreptul de a prezenta apelul motivat după ce îi va fi comunicată hotărârea motivată* (f.d. 33).

Conform art. 97 alin. (1) din Codul administrativ notificarea este comunicarea, dispusă de autoritatea publică, a unui înscris în forma stabilită de prezentul cod.

Alineatul 3 al aceleiași norme legale prevede că autoritatea publică poate alege între următoarele forme de notificare: a) notificare prin act de recunoaștere a recepționării; b) notificare prin poștă cu act de notificare; c) notificare prin poștă cu scrisoare recomandată; d) notificare prin poștă electronică sau prin mijloace electronice de comunicație dedicate.

În conformitate cu art. 109 din Codul administrativ un înscris poate fi notificat prin poștă cu scrisoare recomandată cu aviz de recepție. Pentru probarea notificării este suficient avizul de recepție.

Din materialele cauzei rezultă că, la 09 februarie 2024, hotărârea motivată a instanței de fond i-a fost notificată avocatului Kovali Vladimir prin intermediul poștei electronice (f.d. 41). Prin mesajul din 09 februarie 2024, ora 09.47, cu conținutul „receptionat.multumesc”, avocatul Kovali Vladimir a confirmat recepționarea copiei hotărârii motivate (f.d. 42)

De asemenea, recurentul a avut posibilitatea reală de a verifica și de a lua cunoștință de hotărârea primei instanțe, inclusiv de pe portalul național al instanțelor de judecată www.instante.justice.md.

Conform art. 63, alin. (1) din Codul administrativ, calcularea termenelor în procedura administrativă se efectuează în conformitate cu prevederile art. 383-390 din Codul civil.

La rândul său, art. 385 din Codul civil prescrie în alin. (1) că, dacă începutul curgerii termenului este determinat de un eveniment sau moment în timp care va surveni pe parcursul zilei, atunci ziua survenirii evenimentului sau momentului nu se ia în considerare la calcularea termenului.

Totodată, art. 389 din Codul civil stipulează că dacă ultima zi a termenului este o zi de duminică, de sâmbătă sau o zi care, în conformitate cu legea în vigoare, la locul executării obligației este zi de odihnă, termenul expiră în următoarea zi lucrătoare.

În astfel de circumstanțe, termenul limită de prezentare a motivării apelului a început să curgă la data de 10 februarie 2024, ziua imediat următoare a notificării hotărârii, și a expirat la data de 10 martie 2024, ultima zi de depunere a motivării apelului fiind data de 11 martie 2024, zi de luni, iar apelantul Gaureac Ghenadi nu și-a îndeplinit obligația pozitivă prevăzută de lege de a prezenta instanței cererea de apel motivată.

Instanța de recurs remarcă că art. 232 alin. (2) din Codul administrativ prevede termenul de 30 de zile pentru depunerea motivării apelului, în textul legii fiind specificat locul concret unde urmează a fi depusă motivarea – la instanța de apel.

Până la data de 11 martie 2024, Gaureac Ghenadi nu a depus motivarea apelului la Curtea de Apel Chișinău, în modul prevăzut de art. 232 alin. (2) din Codul administrativ.

Completul de judecată nu poate reține argumentul recurentului potrivit căruia acestuia nu i-a fost adusă la cunoștință hotărârea motivată, or înscrisurile anexate la materialele cauzei dovedesc că hotărârea motivată a fost recepționată de avocatul său, iar conform prevederilor art. 47, alin. (3) din Codul administrativ, culpa reprezentantului împuternicit se atribuie participantului reprezentat, prin urmare, neprezentarea în termenul și modul stabilit a apelului motivat de avocatul Kovali Vladimir se echivalează cu nedepunerea motivării apelului de către Gaureac Ghenadi.

Totodată, instanța remarcă faptul că recurentul a invocat în cererea de recurs că „nu poate fi pedepsit din motivul că a reziliat contractul de asistență juridică”, adică s-a însinuat rezilierea contractului cu avocatul său. Totuși, în argumentarea acestei afirmații nu au fost aduse probe, or în situația creată ar prezenta interes momentul presupusei rezilierii a contractului. Mai mult, această afirmație creează și mai multe dubii, din momentul în care la 22 aprilie 2024, avocatul Kovali Vladimir a expediat prin poșta electronică instanței de recurs copia notei de plată a taxei de timbru pentru examinarea prezentei cereri de recurs (64-65). Deci, prin această scrisoare, avocatul practic demonstrează faptul că continuă să acționeze din numele recurentului.

Respectiv, argumentele recurentului, formulate în cererea de recurs, sunt apreciate critic de către Completul de judecată.

Drept consecință, intervine aplicarea sancțiunii procedurale prevăzută la art. 236 alin. (1) lit. e) din Codul administrativ de declarare a apelului inadmisibil.

Este de menționat faptul că instanța de recurs verifică legalitatea și temeinicia încheierii la data pronunțării acesteia. Respectiv, la 27 martie 2024, dată când a fost pronunțată încheierea recurată, instanța de apel nu dispunea de cererea de apel motivată sau oricare alte cereri din partea apelantului.

Completul de judecată menționează că potrivit jurisprudenței Curții Europene, participanții procesului de judecată urmează să-și asume un rol activ, urmărind cu diligență derularea procesului său și să dispună cu bună-credință de drepturile sale procedurale.

Conform art. 24 alin. (1) din Codul administrativ, participanții la procedura administrativă și procedura de contencios administrativ trebuie să își exercite

drepturile și să își îndeplinească obligațiile cu bună-credință, fără a încălca drepturile procesuale ale altor participanți.

Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție menționează că neexercitarea oricărei căi de atac și neîndeplinirea oricărui alt act de procedură în termenul legal atrage decăderea din drept, afară de cazul când legea dispune altfel sau când partea dovedește că a fost împiedicată printr-o împrejurare mai presus de voința ei să efectueze acțiunea în termen.

Prin prisma art. 24 alin. (1) din Codul administrativ, recurentul/apelant avea obligația prezumată de a manifesta diligență și atitudine activă la îndeplinirea obligațiilor sale procesuale.

Această acțiune procesuală era vital necesară pentru întreprinderea măsurilor de protejare a dreptului de acces la instanță și depunerea în modul și termenul prevăzut de lege a motivării apelului, în caz contrar intervenind cu titlu de sancțiune procedurală, declararea apelului inadmisibil.

În atare circumstanțe, declararea apelului depus de Gaureac Ghenadi ca fiind inadmisibil, este compatibilă cu respectarea prevederilor Convenției Europene pentru Apărarea Drepturilor Omului și a Libertăților Fundamentale. În susținerea opiniei enunțate, completul de judecată amintește că art. 6§1 din Convenția Europeană pentru Apărarea Drepturilor și a Libertăților Fundamentale ale Omului îi garantează fiecărei persoane dreptul de a sesiza o instanță cu orice contestație referitoare la drepturile și obligațiile sale cu caracter civil.

În practica sa constantă, Curtea a reiterat că „dreptul la instanță”, la fel ca și dreptul de acces, nu are un caracter absolut. În această privință Curtea Europeană, în multe cauze similare, nu exclude ipoteza că interesele unei bune administrări a justiției pot să justifice impunerea unui termen de exercitare a căii de atac (cauza Bacev vs. fosta Republică Iugoslavă a 12 Macedoniei; Kemp vs. Luxemburg; Diaz Ochoa vs Spania), în care CEDO a reiterat că termenul fixat de legea internă este o restricție ce guvernează accesul la justiție.

Din considerentele menționate și având în vedere că încheierea instanței de apel este întemeiată și legală, Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție ajunge la concluzia de a respinge recursul depus de Gaureac Ghenadi.

Conform art. 243 alin. (1) lit. b) din Codul administrativ, completul de judecată al Curții Supreme de Justiție

d e c i d e:

Se respinge recursul declarat de Gaureac Ghenadi.

Se menține încheierea din 27 martie 2024 a Curții de Apel Chișinău, în cauza civilă la acțiunea în contencios administrativ înaintată de Gaureac Ghenadi împotriva Casei Naționale de Asigurări Sociale cu privire la anularea actului administrativ și obligarea emiterii actului administrativ.

Decizia este irevocabilă.

Președinte, judecător

Stela Procopciuc

Judecători

Diana Stănilă

Ion Malanciuc